

patron ni!" Ko so to Japonci slišali, so veselo naskočili, a ruske puške so zagrmle in cela vrsta Japoncev se je valjala na tleh.

V ponedeljek, dne 6. t. m. je bil položaj sledeči: V središču pri Šahu imate obe stranki ravnotežje. Japonski oddelki v gorovju severovzhodno od Banjapuu prodirajo proti dolini reke Hun, a Rusi se jim upirajo. Veliki boji so zahodno od železnice. Reke so zamrzle in četam ne napravljajo nobenih ovir. Med reko Hun in železnico stoji Oku nasproti dragi mandžurijski armadi, severno od Hunba in zahodno od Mukdena prodira Nogi. Kuropatkin še ni ničesar določil, da bi Rusi pričeli prevzati velike zaloge iz Mukdena v Tjelin. Iz tega bi sledilo, da Kuropatkin upa odbiti japonske napade. Če se izid bitke sedaj še ne nagiba ne na to, niti na ono stran, tedaj bo pač odločilno, katera stranka bo imela mošnejše rezerve. Če je Ojama izigral vse svoje rezerve, bo v nadaljnjih bojih vedno bolj oslavljen in stališče bo zanj postajalo slabo, seveda ako imajo Rusi dovolj rezerv. Ako se pa obe stranki enako oslabita, tedaj bota zopet prenehali z boji, da dobita novih ojačenj. Nikakor toraj ni gotovo, da bo sedanja bitka res odločilna. Rusov nikakor ni presenetila japonska namera obkoljenja zahodno od Mukdena. To sledi iz tega, da ondi do sedaj kljub japonskim naporom ni nobene izpremembe. Prodiranje Kurokijevo na vzhodnem krilu v dolino reke Hun bo morda dalo položaju novo obliko, a gotovo to ni. Prej morajo Japonci vzeti prelaz Kutulin, a tega še nimajo. Prej na vzhodni strani ne smemo govoriti o kaki odločitvi. Sodi se, da na ruski strani ni namena, izživati odločilnih dogodkov, namen je, zavlačevati, dokler ne začne delovati baltiško brodovje. Dolgost črte, ob kateri se vrše boji, je najmanj 100 km. To je bojna črta, kakoršne ne pozna dosedanja zgodovina. Oba nasprotnika imata približno vsaj pol milijona vojakov in nad tri tisoč topov.

Državni zbor.

Ravnanje z vojniki.

Socijalni demokrati so obdolžili vojno ministrstvo, da je zanemarilo nekega vojaka, ki je bolan ležal v graški vojaški bolnišnici. Deželno brambovski minister je branil vojaško bolniško upravo, da ni res, kar so sociji baje slišali iz ust matere omenjenega vojaka. Socijalni demokrati niso bili zadovoljni z ministrovimi odgovorom ter so v zajednosti z drugimi nemškimi strankami zahtevali, da se začne razprava o ministrovem odgovoru. A večina zbornice je zavrgla ta predlog. Zato so vložili socijalni demokrati v zvezi z vsenemci nujni predlog, s katerim se je morala zbornica pečati pretečeni petek, dne 3. marca. V zbornico je

in da se izpremeni in predrugači sedanji naš položaj, ki je postal tako rekoč neznošen!"

"Dobro, dobro!"

"Mi sedaj ne živimo, mi životarimo. A mi smo možje in pomagati si moramo sami. In bomo si pomagali! S preroškimi duhom gledam v prihodnost in vidim, kako bomo še v visoki starosti popevali v tihi izbi: Kje so časi, kje so dnevi? — hraneč v srcih spomine in srečo prošlih dnij!"

"Govorili ste mi iz srca, gospod Čuš!" in Šmitek je stisnil iskreno učitelju roko.

"Vi ste rojen govornik, dragi moj!" meni poštar.

"O prosim, gospod Grčar! Nikake sile!"

"Kako gladko vam teče beseda!"

"Nekoliko vaje —"

"Kaj vaja! Talent, talent! In kake stavke delate, moj Bog, kake stavke!"

Šmitek, ki je govoril te besede, zgrabil je s tresočo roko za liter in hotel natočiti učitelju. Hotel, — a natočil ni. — Zvečer pri luči namreč Šmitek ni dobro videl in zato se mu je primerilo, da je teklo vino poleg kozarca na mizo, česar pa ni opazil niti gospod Čuš.

"Torej kaj mislite?" vpraša učitelj poštarja.

prišel dr. vitez Uriel, vodja zdravstvenega oddelka pri vojaštvu, ki je trdil, da je v zdravstvenem obziru za vojake po vseh bolnišnicah najboljšje preskrbljeno. Materi onega vojaka je dr. Uriel odrekel sposobnost, pravično soditi o tej zadevi. Ugovarjali so dr. Urielu vsenemci in socijalni demokrati. Da bi se nujnost tega predloga mogla sprejeti, bi morale dve tretjine vseh navzočih poslancev zanj glasovati. Da je zbornica sploh sklepčna, mora biti navzočih vsaj 100 poslancev. V tem slučaju jih je bilo v zbornici 133. Za predlog se jih je vzdignilo 84, proti 49 poslancem, predlog se je toraj odklonil. Tu so pa socijalni demokrati in vsenemci nesramno zmerjali tiste poslance, ki niso hoteli vstati za njihov predlog. Posebno opat Treuenfels je imel veliko prestat. Ta duhovnik iz Tirolske in opat Baumgartner iz Gornje Avstrije hodita v zbornico v talarju in z zlatim križem na zlati verižici na prsih. Ko ni opat Treuenfels hotel pokoren biti mokračem, so kričali le ti na njega rekoč: "Zderite mu križ raz prs; on mu dela sramoto." Kdor ne kriči z mokračem, dela križu sramoto! Mokrač, ki so največji sovražniki križa, mu delajo kaj pa da, čast! Nihče ne zahteva bolj, kakor mokrač "prostost vesti, prostost besede." To pa velja samo za nje in za tiste, ki držijo s socijalnimi demokrati.

Sprememba tiskovne postave.

Do zdaj ni bilo dovoljeno, časnikov prosto raznašati in razprodajati; pravico za to si je moral vsakdo kupiti od vlade po posebni koncesiji. Ta postava se pa vtegne spremeniti v toliko, da v prihodnje ta koncesija odpade. — Uredniki časnikov so smeli biti dosedaj tudi deželni in državni poslanci. Če se je kateri časnik kaj pregrešil, ni smela oblastnija poslanca urednika preganjati in tožiti, dokler v to ni privolil deželni ali državni zbor. Tiskovni odsek je pa sklenil po večini glasov, da v prihodnje ne sme časnika uredovati mož, ki je deželni ali državni poslanec. Še ena sprememba pri tiskovnem zakonu se predlaga, namreč: če je kdo po časniku bil razžaljen, so o tem sodili dosedaj porotniki, ne navadni sodniki. Zgodilo se je pa dosedaj brezštevilnokrat, da je bil obsojen skoraj vselaj slovenski list pred nemškimi porotniki v Celju in v Mariboru. Nasproti, če je Slovenec tožil nemško liberalne časnike v Celju ali Mariboru, je tožnik propadel. Celjski in mariborski porotniki so skoraj vsakokrat Nemci ali nemški liberalci. Tiskovni odsek se bo v kratkem posvetoval o tem predlogu, ali bi ne bilo primerno, da, če se kdo čuti razžaljenega po časniku, bo o tem razsojeval na v a d n i sodnik, ne pa porotniki. Vsi sodijo, da bodo navadni sodniki bolj pravično postopali v tej zadevi, kakor porotniki.

"Jaz?" začudi se Grčar. "Hm, jaz ne mislim ničesar!"

Upamo, da nobeden bralcev ne dvomi o njegovih besedah.

"In vi gospod Šmitek?"

"O, jaz vem marsikaj, gospod Čuš, marsikaj, toda pri nas se ne da izvršiti. Vi imate sicer že prakso o prirejanju veselice..."

"A, s tem ni nič, s tem ni nič", pretrga mu besedo učitelj. "Pri nas veselica!"

"Je pač križ, gospod učitelj, jaz ne vem svetovati."

"Kaj pa če bi ustanovili podružnico sv. Cirila in Metoda", oglasi se poštar.

"A, tudi ne, tudi ne!"

"Potem sem pa pri koncu!" zamrmra jezno gospod Grčar. "Pa vi povejte, gospod Čuš!"

In srdito je pogledal v prazno čašo.

Gospod Čuš pa se je ljubko nasmehnil, pobožal si prostor, kjer imajo drugi možje brado, popil nekoliko vina, odprl zaspane oči in rekel skrivnostno:

"Lov, gospoda, lov!"

"Lov?" vprašal je Šmitek malomarno, dočim je poštar topo gledal v luč.

"I seveda! To je najlepša zabava, ki si jo moremo napraviti!"

Avstrijski Loyd.

Velike važnosti je za razpečavanje našega blaga v ptuje prekmorske države brodersko društvo z imenom "Loyd." To društvo dobiva velikanske podpore od avstrijske države n. pr. za eno samo vožnjo z eno barko v Vzhodno Afriko po 80.000 kron. Prejšnja leta je plula vsak drugi mesec ena Loydova barka v Vzhodne Afriko, toraj šestkrat v letu in je dobilo društvo za to 480.000 kron. Zadnji čas je pa društvo napravilo vsaki mesec eno tako vožnjo; a vlada je društvu plačevala za to ne 960.000 kron (toraj dvanajstkrat po 80.000 K) ampak 1.400.000 kron na leto za 12 voženj. To je bilo tudi poslancem, ki so dosedaj vedno zagovarjali vlado, predebelo in prevelika potrata državnega denarja in so v proračunskem odseku morali trgovinski minister in njegovi svetovaleci slišati prav trpke besede. Vožnje je proračunski odsek skrčil in plačilo se je primerno znižalo. Še drug čuden slučaj se je zvedel v proračunskem odseku v razkošnem ravnanju pri tej broderski družbi. Nek uradnik iz finančnega ministrstva, Verdin, je prišel pred kratkim kot uradnik v Loydovo društvo. A Loyd ga ni mogel vporabljeti in mu je dal slovo érez pol leta. Uradnik je prišel zopet nazaj v službo finančnega ministrstva, a prejel od Loyda kot odškodnino 120.000 kron! In Loyd dobiva, kakor rečeno, velikanske podpore od naše vlade. Zato je proračunski odsek sklenil, da se izvoli poseben pododsek, ki bo napravil načrt prihodnje pogodbe, ki se bo morda sklenila med Avstrijo in Loydovo brodersko družbo.

Dopisi.

Od nekod. (Središko blato.) Nedavno obiskal sem svojega prijatelja na Grabah pri Središču, a skoraj ne bi mogel priti do njega, ker ni veliko manjkalo, da nisem običal v središkem blatu. Pot od kolodvora do trga je še primerno dobra, a kaka pot potem pride, to ni za popisati. Šel sem, oziroma iti sem moral po cesti, ki pelje skozi središki trg, a sam svojim očem nisem veroval, da bi to bila "okrajna" cesta. Jaz potujem mnogo, pa reči moram, da glede blata tej cesti pač ni para, in to bi naj bila okrajna cesta? Ko sem končno prisopihal do svojega prijatelja, bila je moja obleka tako blatna, da me je bilo sram vstopiti v njegovo stanovanje, saj sem izgledal, kakor da bi se kje po blatu valjal. V svoji obupnosti mej potem sem sicer našel tu pa tam navoženj prodec, a tega sem se moral spet izogibati, da si ne zlomim noge, saj je ta prodec sličen navadnim bučam. Mislim sem si pri sebi: Ubogi Središčani in vsi tisti, ki morajo večkrat hoditi po tej "okrajni" cesti. —

Ali gospod Šmitek ni bil prepričan.

"Kje dobimo puške?"

"Mala skrb to! Dve proda župan, jedno posodi Andrej —"

"Pa, ali bomo samo lovili! Saj ne vemo kje je kaj divjačine. Jaz se še izgubim v gozdu!"

"E!" Ta samoglasnik je gospod Čuš čez potrebo zavlekel in ob jednom zaničljivo mahnil z roko po zraku. "Pustite me, da izpregovorim. Z nami gre tudi Janez, s katerim je že vse domenjeno. Ali ne, oče Andrej?"

Krčmar Andrej, ki je ravno prinesel iz kleti vina, je radovoljno pritrdil.

"Naj le gre, če je njemu in vam ljubo, gospodje. Zakaj ne bi šel?"

"A kje je Janez, oče?"

(Dalje.)

Smešničar.

Nežna skrbljivost.

Kmetič (lekarnarju): "Prosim, napišite mi natanko, katero zdravilo je za ženo in katero za kravo, gospod apotekar, da ne bode kje krava krivega zdravila dobila!"